

проблемы ортопедической стоматологии и ортодонтии. – 2022. – Т. 10. – С. 139-140.

Salomovich S. S. et al. Assessment of Changes in the Microbiological Parameters of the Oral Fluid in Patients Who Underwent Covid-19 with Complete Edentulism before and after Prosthetics //NeuroQuantology. – 2022. – С. 6734-6739.

Sharipov S., Khabilov N., Xasanova L. FEATURES OF THE RECEPTION OF PATIENTS BY DENTISTS IN THE CONDITIONS OF A PANDEMIC OF A NEW CORONAVIRUS INFECTION (COVID-19) //Академические исследования в современной науке. – 2023. – Т. 2. – №. 12. – С. 148-153.

Клемин В. А. и др. ИММУНОЛОГИЧЕСКИЕ ПРЕДИКТОРЫ ПРОТЕЗНОГО СТОМАТИТА АЛЛЕРГИЧЕСКОГО ГЕНЕЗА //Евразийский журнал медицинских и естественных наук. – 2023. – Т. 3. – №. 4. – С. 184-192.

Шарипов С. С., Хабилов Н. Л. Оценка микробиологических показателей ротовой жидкости у пациен-тов, перенесших Covid-19 с полной адентией до и после протезирования //Qo'llanmalar. – 2023. – С. 1-22.

Шарипов С. С., Хабилов Н. Л. Сравнительный анализ функционального состояния микроцирку-ляции протезного ложа у пациентов с полной адентией после заболевания Covid-19 //Qo'llanmalar. – 2023. – С. 1-18.

Шарипов С. С. Covid-19 билан оғриган тишсиз беморларнинг функционал реабилитациясини ортопедик ёндашувда ишлаб чиқиш //Conferences. – 2023. – С. 1-68.

Хабилов Н. Л. и др. госпитал ортопедик стоматология кафедраси йил давомида нашр этилган тезислар хисоботи //Conferences. – 2023. – С. 114-118.

TO‘LIQ TISHSIZLIKDA YUZNI TIKLASH: ESTETIK REABILITATSIYA VA BEMORNING HAYOT SIFATI

Xabilov N.L., Muxitdinnova F.G., Mirxoshimova M.F., Nabiyeu K.A., Salamova Sh.S., Sharipov S.S., Sultanova N.

Тошкент Давлат Стоматология институти

Gospital ortopedik stomatologiya kafedrası

Salim1987@mail.ru

Kirish

To‘liq tishsizlik (edentulizm) nafaqat chaynash funksiyasini yo‘qotish, balki bemorning yuz shakli va tashqi ko‘rinishini ham o‘zgartiradi. Bu esa bemor hayot sifatiga salbiy ta’sir ko‘rsatadi, ruhiy va ijtimoiy noqulayliklarni keltirib chiqaradi. Zamonaviy stomatologiya yuz shaklini tiklash, bemorning tashqi ko‘rinishini yaxshilash va unga estetik jihatdan tabiiy ko‘rinish berish uchun bir qator

yechimlarni taklif etadi. Ushbu maqola yuz shaklini tiklash usullari va ularning bemor hayot sifatiga ta'siri haqida ma'lumot beradi.

To'liq Tishsizlikda Yuz Shaklining Buzilishi Sabablari

To'liq tishsizlik holatida tishlarni yo'qotish natijasida og'iz va jag' bo'shliqlarida quyidagi o'zgarishlar kuzatiladi:

1. **Yuz mushaklarining ohangini yo'qotishi:** Tish yo'qotilishi bilan yuz mushaklari ohangini yo'qotadi va pastga cho'kib, ajinlar va burmalar paydo bo'ladi.
2. **Suyak to'qimalarining rezorbsiyasi:** Tish yo'qligida suyak to'qimalari sekin-asta so'riladi, bu esa jag' tuzilmasining yassilashishiga olib keladi.
3. **Yuzning cho'kish jarayoni:** Tish yo'qligi sababli lab va yonoq mushaklari ichkariga tortilib, yuz cho'kib qoladi va bemorning yoshi kattaroq ko'rinishiga sabab bo'ladi.
4. **Estetik va psixologik noqulayliklar:** Bunday o'zgarishlar bemorning o'zini past baholashiga, ijtimoiy faolligini yo'qotishiga olib kelishi mumkin.

Estetik Reabilitatsiya Usullari

To'liq tishsizlik holatida yuz shaklini tiklash uchun quyidagi usullar keng qo'llaniladi:

1. **Implant qo'yish orqali yuz shaklini tiklash**
 - Implantlar yordamida bemorning jag' suyaklariga o'rnatiladigan protezlar tayyorlanadi. Bu usul suyak to'qimalari yetarli bo'lgan bemorlarda qo'llanilib, yuz shaklini tiklashda samarali natija beradi.
 - **Afzalliklari:** Implantlar bemorning tabiiy tishlariga yaqinroq ko'rinish beradi va yuz mushaklarini mustahkam ushlab turadi, bu esa tabiiy va yoshlikdagi ko'rinishni ta'minlaydi.
2. **Yechiladigan protezlar yordamida yuzni tiklash**
 - Yechiladigan protezlar yordamida bemorning og'iz shakli va jag' balandligi tiklanadi. Bu usul suyak to'qimasi yetarli bo'lmagan bemorlarda qo'llaniladi.
 - **Afzalliklari:** Yechiladigan protezlarni tozalash va o'zgartirish oson bo'lib, bemorga qulaylik taqdim etadi. Shuningdek, bu usul bemorning yuz ko'rinishini tiklashda qisqa muddatda sezilarli natijalarni beradi.
3. **Yonoq va lab mushaklarini tiklash uchun ortopedik moslamalar**
 - Ortopedik moslamalar va maxsus tayyorlangan protezlar yuz mushaklari ohangini tiklashga yordam beradi. Ushbu protezlar og'iz shakli va yuzning tabiiy proporsiyalarini saqlashda yordam beradi.
 - **Afzalliklari:** Ushbu moslamalar yuzni cho'kishdan saqlaydi va mushaklarning tabiiy holatini qaytaradi.

4. **Estetik to'ldirish (filler) va boshqa kosmetik protseduralar**

- Estetik to'ldirishlar yordamida yuz terisi va mushaklari tiklanadi. Bu protsedura og'iz atrofidagi ajin va burmalarni kamaytirishga yordam beradi.
- **Afzalliklari:** Fillers va boshqa kosmetik protseduralar tezkor natija beradi va yuzni yoshroq ko'rsatishga yordam beradi. Biroq, bu usulni protezlash jarayonlari bilan birga qo'llash tavsiya etiladi.

Estetik Reabilitatsiyaning Bemor Hayot Sifatiga Ta'siri

Yuz shaklini tiklash va estetik reabilitatsiya bemorning hayot sifatini oshirishga yordam beradi. Quyida ushbu protseduralarning bemor hayot sifatiga ijobiy ta'sirini ko'rib chiqamiz:

1. **O'z-o'zini baholashning yaxshilanishi:** Yuz shaklining tiklanishi bemorning o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi, ijtimoiy muhitda faolroq bo'lishiga imkon beradi.
2. **Yaxshi jismoniy sog'liq:** Yuz va jag' shaklining tiklanishi chaynash va ovqatlanish funksiyalarini yaxshilaydi, bu esa bemorning umumiy sog'lig'iga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.
3. **Psixologik qulaylik:** Estetik reabilitatsiya orqali bemor ruhiy va psixologik jihatdan barqarorlikka erishadi. Bu jarayon bemorning ijtimoiy va shaxsiy hayotda faol ishtirok etishini qo'llab-quvvatlaydi.
4. **Ijtimoiy faollik:** Tabiiy va estetik ko'rinishga ega bo'lish bemorning boshqa odamlar bilan erkin muloqot qilishiga va ijtimoiy muhitga moslashuvchan bo'lishiga yordam beradi.
5. **Hayot sifatining yaxshilanishi:** Estetik tiklash jarayonlari bemorning tashqi ko'rinishi va hayot sifatini oshiradi, bu esa uning umumiy qoniqish darajasini ko'taradi.

Klinika Tavsiyalari

Yuz shaklini tiklash va estetik reabilitatsiya jarayonida quyidagi klinik tavsiyalar amal qilishni talab qiladi:

- **Individual yondashuv:** Har bir bemorning og'iz shakli, suyak to'qimasi va boshqa xususiyatlarini inobatga olib, individual davolash rejasi tuziladi.
- **Kombinatsiyalangan usullar:** Maksimal estetik va funktsional natijaga erishish uchun ortopedik protezlar, implantatsiya va kosmetik to'ldirishlarni birgalikda qo'llash tavsiya etiladi.
- **Davolashni kompleks amalga oshirish:** Ortoped, jarroh va kosmetologlarning birgalikdagi ishlari orqali bemorning optimal natijalarga erishishi ta'minlanadi.
- **Davolashdan keyingi parvarish:** Protezlarni doimiy parvarish qilish, muntazam tekshiruvlardan o'tish va og'iz gigiyenasiga rioya qilish bemorning uzoq muddatli ijobiy natijalarni saqlashiga yordam beradi.

Xulosa

To'liq tishsizlik holatida yuz shaklini tiklash bemorning hayot sifatini yaxshilash va o'ziga bo'lgan ishonchini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Zamonaviy stomatologiya va kosmetologiya yuz shaklini tiklash uchun bir qator samarali usullarni taklif etadi. Ushbu usullar bemor uchun tabiiy va estetik jihatdan mukammal natijalarni taqdim etib, uning ruhiy va jismoniy holatini yaxshilaydi, shuningdek, ijtimoiy muhitda faol bo'lishiga ko'maklashadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Иноятлов А. Ш. и др. Особенности клинических проявлений COVID-19 в ротовой полости //Интегративная стоматология и челюстно-лицевая хирургия. – 2022. – Т. 1. – №. 2. – С. 37-39.
2. Tashpulatova K. et al. Technique for eliminating traumatic occlusion in patients using Implant-supported bridges //European Journal of Molecular & Clinical Medicine. – 2020. – Т. 7. – №. 2. – С. 6189-6193.
3. Xabilov N., Sharipov S. COVID-19 TUFAYLI TISHSIZ BEMORLARDA OG'IZ BO'SHLIG'I SHILLIQ QAVATIDAGI O'ZGARIZSHLAR //СБОРНИК ТЕЗИСОВ Международной научно-практической конференции «Актуальные проблемы ортопедической стоматологии и ортодонтии. – 2022. – Т. 10. – С. 139-140.
4. Salomovich S. S. et al. Assessment of Changes in the Microbiological Parameters of the Oral Fluid in Patients Who Underwent Sovid-19 with Complete Edentulism before and after Prosthetics //NeuroQuantology. – 2022. – С. 6734-6739.
5. Sharipov S., Khabilov N., Xasanova L. FEATURES OF THE RECEPTION OF PATIENTS BY DENTISTS IN THE CONDITIONS OF A PANDEMIC OF A NEW CORONAVIRUS INFECTION (COVID-19) //Академические исследования в современной науке. – 2023. – Т. 2. – №. 12. – С. 148-153.
6. Клемин В. А. и др. ИММУНОЛОГИЧЕСКИЕ ПРЕДИКТОРЫ ПРОТЕЗНОГО СТОМАТИТА АЛЛЕРГИЧЕСКОГО ГЕНЕЗА //Евразийский журнал медицинских и естественных наук. – 2023. – Т. 3. – №. 4. – С. 184-192.
7. Шарипов С. С., Хабилов Н. Л. Оценка микробиологических показателей ротовой жидкости у пациен-тов, перенесших Covid-19 с полной адентией до и после протезирования //Qo'llanmalar. – 2023. – С. 1-22.
8. Шарипов С. С., Хабилов Н. Л. Сравнительный анализ функционального состояния микроцирку-ляции протезного ложа у пациентов с полной адентией после заболевания Covid-19 //Qo'llanmalar. – 2023. – С. 1-18.

9. Шарипов С. С. Covid-19 билан оғриган тишсиз беморларнинг функционал реабилитациясини ортопедик ёндашувда ишлаб чиқиш //Conferences. – 2023. – С. 1-68.

10. Хабилов Н. Л. и др. госпитал ортопедик стоматология кафедраси йил давомида нашр этилган тезислар хисоботи //Conferences. – 2023. – С. 114-118.

TO'LIQ TISHSIZLIK HOLATIDA OLINMAYDIGAN VA YECHILADIGAN PROTEZLARNI SOLISHTIRISH: KLINIK TAVSIYALAR VA KO'RSATMALAR

Xabilov N.L., Muxitdinova F.G., Mirxoshimova M.F., Nabiyeu K.A., Salamova Sh.S., Sharipov S.S., Sultanova N.

Тошкент Давлат Стоматология институти

Gospital ortopedik stomatologiya kafedrası

Salim1987@mail.ru

Kirish. To'liq tishsizlik – stomatologiyada keng uchraydigan va bemorning og'iz bo'shlig'i salomatligi, hayot sifati hamda ijtimoiy faoliyatiga sezilarli ta'sir ko'rsatadigan holat. Tishsizlik holatida zamonaviy stomatologiyada olinmaydigan (mustahkamlangan) va yechiladigan protezlar asosiy davolash usullari sifatida qo'llaniladi. Ushbu maqola ushbu protezlar o'rtasidagi asosiy farqlar, afzalliklari va klinik holatga ko'ra qaysi tur mos kelishini yoritadi.

Olinadigan va Yechiladigan Protezlar: Umumiy Tushuncha

- **Ko'chmas protezlar:** Bu turdagi protezlar og'iz bo'shlig'ida mustahkamlanib, doimiy ravishda o'rnatiladi va bemor tomonidan yechilmaydi. Ular implantlar yoki tabiiy tish qoldiqlari ustiga qo'yiladi.
- **Yechiladigan protezlar:** Yechiladigan protezlar esa bemor tomonidan osongina yechilib, tozalash yoki dam olish uchun qayta o'rnatilishi mumkin. Bu turdagi protezlar, odatda, ancha arzon bo'lib, ularning qo'llanilishi keng tarqalgan.

Ko'chmas va Yechiladigan Protezlarning Asosiy Farqlari va Afzalliklari

Xususiyat	Olinmaydigan Protezlar	Yechiladigan Protezlar
O'rnatish usuli	Tish yoki implantlarga mustahkam o'rnatiladi	Bemor tomonidan osongina yechiladi
Barqarorlik va chidamlilik	Juda barqaror va uzoq muddatli	Kamroq chidamli va tez-tez ta'mir talab qiladi